

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля

Юрій БІДЗІЛЯ

« 30 » травня

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітня програма	Українська мова і література, Зарубіжна література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта** предметної спеціальності **014.01 Середня освіта (Українська мова і література)** освітньої програми «**Українська мова і література. Зарубіжна література**».

Розробники:

Рошко Михайло Михайлович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри романських мов та зарубіжної літератури, декан факультету іноземної філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Славич Тетяна Ярославівна, старший викладач кафедри романських мов та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

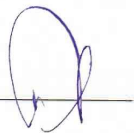
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри романських мов та зарубіжної літератури**.

Протокол № 8 від 30 травня 2023 року

Завідувач кафедри Діана СМУЖАНИЦЯ

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 8 від 29 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 2	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 60	другий	другий
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	3	3
	Лекції:	
	20	8
	Практичні (семінарські):	
	10	-
Вид підсумкового контролю:	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю:	Самостійна робота:	
	30	52

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» (XVII-XIX ст.) - дати студентам уявлення про літературний процес XVII-XIX століття; осмислення основних закономірностей розвитку західноєвропейських літератур окресленого періоду; репрезентувати творчість видатних митців зазначеного часу; окреслити основні тенденції розвитку англійського, німецького, французького, іспанського, американського письменства; прищепити студентам навички аналізу художніх текстів різних жанрів та стилів.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з історико-культурними особливостями кожної з епох та обставинами розвитку літературного процесу в кожній з країн Західної Європи та США XVII-XIX ст.;
- показати місце і роль видатних майстрів слова, які своєю творчістю визначили характер та особливості художньої культури, її цінності та пріоритети;
- підготувати студентів до розуміння знакових творів світової літератури XVII-XIX ст., до усвідомлення природи різних жанрів словесної творчості кожної культурно-історичної епохи;
- навчити студентів збагачувати власну духовну культуру шляхом самоосвіти, творчо працювати над собою і вдосконаленню літературно-освітніх знань;
- навчити студентів володіти інформацією про самобутність національних літератур країн Західної Європи XVII-XIX ст., про художні особливості літературних напрямів і методів цього часу;
- виховати вміння давати історико-літературну, естетичну оцінку художнім явищам як формам суспільної та індивідуальної свідомості в контексті взаємозв'язків та взаємовпливів європейських літератур;
- подати студентам інформацію про специфіку розвитку літератур XVII-XIX ст.;
- схарактеризувати прийоми елементарного літературно-критичного аналізу, реферування науково-критичної літератури, користуватися бібліографічними матеріалами;
- порівняти літературно-мистецькі явища в контексті історії та у взаємозв'язках, володіти навичками літературно-критичного мислення у рамках програмних проблем і питань;
- подати студентам системні знання про літературний процес цього часу;
- викласти логіку послідовності виникнення літературних жанрів та явищ;
- схарактеризувати панорамне бачення літератури вказаного періоду;
- відтворити тяглість літературного процесу;
- зацентувати увагу на ключових постатях провідних напрямів (життя і творчість);
- проаналізувати найвизначніші літературні твори епохи (звернення до критичної літератури);
- засвоїти теоретичне підґрунтя (деякі літературознавчі аспекти): жанри, прийоми, літературні методи тощо.

Основне завдання, поставлене перед здобувачами, – розумітися у літературному процесі XVII-XIX ст., а зокрема бути обізнаними із літературними тенденціями, постатями, творами цього часу. Важливим є не зазубрювання імен, дат та текстів, а саме розуміння логіки літературного процесу, взаємозв'язку літератури із історією, впливу літератури і впливу на літературу, у якій розкривається найбільше істини часу.

Відповідно до освітньої програми «Українська мова та література. Зарубіжна література», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів освіти таких компетентностей:

- **ІК** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти.

- **ЗК 02** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
- **ЗК 09** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- **ФК 01** Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.
- **ПК 04** Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського і світового письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
- **ПК 08** Здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно з сучасними вимогами та репрезентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» (XVII – XIX ст.) є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) «Українська мова та література. Зарубіжна література»:

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
ОК 9	Історія зарубіжної літератури
ОК 23	Латинська мова

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Українська мова та література. Зарубіжна література», вивчення навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» (XVII – XIX ст.) повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
<i>Знає</i> основні історичні етапи розвитку предметної галузі.	РН 1
<i>Уміє</i> оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.	РН 5
Уміє застосовувати міжнародні та національні стандарти й практики в професійній діяльності.	РН 7
<i>Здатний</i> цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.	РН 11
<i>Знає</i> сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та за її межами.	РН 13
<i>Пояснює</i> особливості розвитку української мови і літератури, зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі	РН 14

світовою літературою й культурою; <i>порівнює</i> мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.	
<i>Застосовує</i> різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.	РН 16
<i>Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати</i> теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури для виконання освітньої програми в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти.	РН 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» (XVII – XIX ст.):

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Основні історичні етапи розвитку предметної галузі чітко та коректно розмежовуються в навчальному процесі за віковими особливостями учнів.	РН 1
Уміло оперує базовими категоріями та поняттями спеціальності.	РН 5
Уміло застосовує міжнародні та національні стандарти й практики в професійній діяльності.	РН 7
Цінуючи різноманіття та мультикультурність, керується в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.	РН 11
Досконало знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та за її межами.	РН 13
Враховуючи вікову градацію учнів уміє пояснити особливості розвитку української мови і літератури, зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівняти мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.	РН 14
Застосовує різні види аналізу художнього твору в залежності від вікової градації учнів, визначає жанрово-стильову своєрідність твору, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.	РН 16
Добре володіє практичними навичками, які дозволяють демонструвати здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури для виконання	РН 22

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» (XVII – XIX ст.) є: усне опитування, письмові практичні роботи, підсумкові контрольні роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді на семінарських заняттях та здача колоквіуму зі знання змісту прочитаних творів.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульний контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5		
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		
Модуль 1					Модуль 2						

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	3	30	2	20
Колоквіум по змісту прочитаних обов'язкових художніх творів	2	20	3	30
Презентація *	2	10	3	15
Реферат*	2	20	3	30
Модульна контрольна робота (одна підсумкова робота, що охоплює матеріал двох модулів)	1 - 100			
Разом		50		50

* зірочкою позначені додаткові види роботи, коли студент відпрацьовує пропущений/погано засвоєний матеріал з метою покращити рейтинговий бал допуску до семестрового контролю.

Критерії оцінювання на практичних (семінарських) заняттях

Програмою передбачено проведення п'яти семінарських занять, на кожному з яких студент може набрати до 10 максимальних балів: відповідь-довідка на питання плану семінарського заняття (макс. 5 балів) та активна робота протягом заняття у вигляді доповнень доповідей з інших питань плану (по 1 балу за кожне доповнення по питанням плану).

5 балів виставляється, якщо у доповіді розкрито основні теоретичні/практичні моменти питання, наводяться цитати з художнього твору, студент вільно володіє матеріалом, знає зміст твору, що аналізується, відповідає на додаткові запитання по темі, посилається на науковий матеріал із фаху.

4 бали виставляється, якщо студент не чітко окреслив основні моменти питання, наявні неточності щодо суті питання, що розглядається, але наводить цитати з твору для підтвердження тих чи інших міркувань.

3 бали виставляється, якщо студент не володіє матеріалом в повному обсязі, не відповідає по суті питання, не орієнтується в теоретичному/практичному матеріалі, в доповіді відсутнє цитування твору, плутає наголоси, імена тощо.

2 бали виставляється, якщо студент цілковито не володіє теоретичним / практичним матеріалом, не прочитав художній твір, винесений на практичне заняття, звертається до сайтів із коротким змістом творів тощо.

Бал за доповнення виставляється тим студентам, хто додає до вже виголошеного матеріалу суттєву інформацію, деталізує ті чи інші моменти, що виголошені тезово, доречно звертається до цитування художнього твору.

Критерії оцінювання на колоквіумі по змісту прочитаних творів

Оскільки складовою якісного опанування дисципліною є вивчення не тільки теоретичного матеріалу, а й знання змісту художніх творів, винесених до списку для обов'язкового прочитання, програмою передбачено проведення колоквіуму по змісту прочитаних творів. Максимум можливих балів – 50. Таблиця відповідності балів прочитаним творам подається в кінці програми. Знання змісту художнього твору, сюжетних ліній, імен героїв, визначення проблематики дає студенту змогу отримати зазначені для кожного твору бали. Якщо студент не знає сюжету, плутається в подіях, змальованих у творі, твір не приймається. Бали не нараховуються.

Критерії оцінювання презентацій

Презентація є додатковим видом навчальної роботи з дисципліни. Вона передбачена для тих студентів, хто з різних причин не зміг набрати необхідної кількості балів для допуску до іспиту або ж бажає покращити свій рейтинговий бал. Передбачається можливість виконати до 4 презентацій, або ж створити презентацію і написати реферат(-и) (вимоги до написання реферату подаються нижче). Кожна презентація оцінюється в **5 балів**. Темі презентацій подано в програмі нижче (розділ 6.5). До презентації висуваються наступні вимоги.: 12-15 слайдів.

Основні слайди презентації повинні мати:

- титульний аркуш;
- основні пункти презентації;
- список джерел (до 5 основних);
- завершальний слайд;
- хто підготував роботу.

Список джерел повинен бути з докладним зазначенням вихідних матеріалів (звідки взяли ілюстрації, звуки, тексти, посилання). Крім електронних адрес потрібно вказувати і друковані видання.

Вимоги щодо структури та змісту навчального матеріалу: матеріал слід викладати стисло, з максимальною інформативністю тексту; слідкувати за відсутністю нагромадження, чітким порядком у всьому; ретельно структурувати інформацію; використовувати короткі та змістовні заголовки, марковані та нумеровані списки; важливі відомості (наприклад, висновки, визначення тощо) подавати крупним та виділеним шрифтом і розташовувати у лівому верхньому куті екрана; другорядні відомості бажано розміщувати внизу сторінки; кожній ідеї треба відвести окремий абзац; використовувати табличні форми запису даних (діаграми, схеми) для ілюстрації важливих фактів, щоб подати матеріал компактно і наочно; графіка повинна органічно доповнювати текст; пояснення треба розташовувати якнайближче до ілюстрацій, з якими вони мають одночасно з'являтися на екрані; усі текстові дані потрібно ретельно перевірити на відсутність орфографічних, граматичних і стилістичних помилок, дотримуватися прийнятих правил скорочень; форма представлення інформації повинна відповідати рівню знань слухачів.

Дотримання визначених вимог дозволяє отримати 5 балів за презентацію. Відсутність логіки викладу, недотримання вимог, невчитаний текст слайдів, нерозкрита тема презентації призводить до зняття балів.

Критерії оцінювання рефератів

Написання реферату – ще один вид роботи, що дозволяє студенту отримати додаткову кількість балів до рейтингу. Реферат оцінюється в **10 балів**, передбачено можливість написати до 4 рефератів. Реферат пишеться від руки. Обсяг реферату – 10 стор А4. Реферат повинен містити титульний аркуш, сторінку змісту, вступ із обґрунтуванням актуальності теми, оглядом літератури з теми дослідження. Основна частина реферату – 7-8 сторінок, де розкривається обрана тема, подаються покликання на джерела, можливий цитований матеріал як з критичних джерел, так і з художнього тексту (художній текст можна використовувати

мовою оригіналу, або ж українськомовний переклад). Завершують реферат висновки за обраною темою – це підсумок проведеної роботи. В кінці реферату подаються використані джерела з дотриманням усіх вимог, що висуваються до оформлення наукового апарату.

Недотримання вимог, що висуваються до написання реферату: недбале оформлення, нерозкрита тема реферату, відсутність покликань, цитованого матеріалу, неправильне оформлення списку використаних джерел дають підстави для зниження балів під час оцінювання.

Теми рефератів подано в програмі нижче (розділ 6.5).

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота містить 4 теоретичних питання та 20 тестових завдань, із одним правильним варіантом відповіді. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, - це 40 балів за розписову частину (по 10 балів за кожну правильну відповідь) та 60 балів (3 бали за кожен правильно виконаний тест) за тестові завдання.

Типовий варіант модульної контрольної роботи

1. Розкрийте сутність літературної полеміки навколо п'єси П.Корнеля «Сід».
2. Дайте характеристику образу Робінзона Крузо в однойменному романі Д.Дефо.
3. Визначити особливості романтизму та його специфіку в літературі Німеччини. Дати характеристику діяльності єнського гуртка романтиків.
4. Визначте жанр, проблему, ідею, тему твору, прочитаного з курсу «Історії зарубіжної літератури XVII – XIX століття». Назвіть героїв твору.

Тестові завдання

1. Митці бароко надавали великого значення:
А) моменту духовного прозріння; Б) зображенню історичних подій;
В) зображенню побуту.
2. Складна літературна гра з читачем, використання різноманітних загадок, приховування змісту тексту притаманні в рамках течії бароко:
А) гонгоризму; Б) маринізму; В) концептизму.
3. Частини п'єси П.Кальдерона «Життя – це сон» називаються:
А) стасими; Б) хорнади; В) ауто.
4. Образ вежі, де страждає закута кайданами людина (за песою П.Кальдерона «Життя – це сон»), є символом:
А) долі, від якої залежить все людство; Б) Божої кари; В) прокляття батька.
5. Визначте основну ідею комедії Мольєра «Міщанин-шляхтич»:
А) людина повинна прагнути до внутрішньої шляхетності, здобувати знання і досвід, не втрачаючи свою гідність;
Б) людина має бути собою; В) людина має досягати мети за будь-яких обставин.
6. В комедії Мольєра «Міщанин-шляхтич» поєдналися конфлікти:
А) політичні і філософські; Б) соціальні та філософські; В) соціальні та моральні.
7. Війна Ліліпутії з Блефуску в романі Дж.Свіфта «Мандри Галлівера» є пародією на:
А) війну Англії та Франції за іспанську спадщину; Б) Тридцятирічну війну в Німеччині;
В) колоніальні війни.
8. Перше речення, яке вивчив Галлівер (герой роману Дж.Свіфта «Мандри Галлівера») ліліпутською мовою, було проханням:
А) дати їсти; Б) дати пити; В) повернути йому волю.
9. Під час перебування на безлюдному острові герой роману Д.Дефо «Робінзон Крузо»:
А) втратив людські якості; Б) не змінився;
В) під впливом природи морально вдосконалюється, повертається до свого єства.
10. Герой роману Д.Дефо «Робінзон Крузо» сприймає природу як:
А) мудрого вчителя і провідника у його діяльності;
Б) ворожу силу; В) непізнану і таємничу силу.

11. Коли виникає та утверджується романтизм у Європі:
А) у ХІХ ст.; Б) к. ХУІІІ – перша третина ХІХ ст.; В) у ХУІІІ ст.
12. У романтизмі звеличується:
А) життя духу; Б) соціальне життя; В) життя «природної» людини.
13. Чарівна сила малюка Цахеса (твір Е.Гофмана «Крихітка Цахес») полягала у:
А) надзвичайній фізичній силі; Б) вмінні перетворюватися на різних істот;
В) вмінні привласнювати чужі досягнення.
14. Як звали доньку Байрона, чий образ з'явився в третій частині «Чайлд-Гаролда»?
А) Ада; Б) Августа; В) Аврора.
15. Яку епоху зображено в романі В.Скотта «Айвенго»?
А) Х ст.; Б) ХІІ ст.; В) ХІХ ст.
16. З яким твором світової літератури В.М.Гюго порівнює «Собор Паризької Богоматері»?
А) «Фауст» Гете; Б) «Божественна комедія» Данте; В) «Іліада» Гомер.
17. Що критикує Гюго в описі середньовічної системи судочинства в романі «Собор Паризької Богоматері»?
А) недосконалість законів; Б) забобони і мракобісся; В) корупцію.
18. З'ясуйте, про який основний інстинкт людини говорить Гобсек Дервілю:
А) продовження роду; Б) самозбереження; В) потреби в харчування.
19. Ім'я Гобсека означало:
А) павук; Б) глитай; В) лихвар.
20. Слова Дантона «Правда, гірка правда» є:
А) епіграфом до першої частини роману; Б) початком роману;
В) останньою фразою твору.

Оцінка розписової частини модульної контрольної роботи

Результат 8-10 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в повному обсязі, мають місце обґрунтованість та повнота відповіді на теоретичні та практичні завдання. Студент вільно володіє термінологічним апаратом, не плутається щодо визначення жанрових форм твору, сюжетних ліній, імен героїв. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді описок.

Результат 6-7 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в повному обсязі, висвітлені всі теоретичні та практичні завдання, але має місце деяка необґрунтованість розкриття цих питань. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді технічних помилок та описок.

Результат 3-5 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в неповному обсязі, немає повної відповіді на теоретичні та практичні завдання, але практичне завдання в основному виконане. Можлива присутність деяких грубих теоретичних або практичних помилок.

Результат 1-2 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в неповному обсязі, повністю відсутні відповіді на теоретичні та практичні завдання. Зазначена кількість балів може бути виставлена, якщо відповіді були не по суті теоретичних та практичних питань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Література ХVІІ – ХVІІІ століття.

Тема І. Вступ. Класицизм та бароко як провідні напрямки літератури ХVІІ століття.

Загальна характеристика суспільно-політичних і культурних обставин життя країн Західної Європи ХVІІ ст. Характеристика провідних напрямів у західноєвропейських

літературах XVII ст. Історичні філософсько-естетичні передумови їх формування. Основні тенденції та особливості художньої системи барокової літератури. Бароко в національних літературах Західної Європи. Філософсько-релігійна проблематика драми Педро Кальдерона де ла Барки «Життя – це сон».

Самостійна робота. Барокова література Італії, Німеччини, Англії. – 2 год.

Тема 2. Класицизм як художній метод французької літератури XVII ст.

Основні принципи класицизму. Трактат Нікола Буало «Поетичне мистецтво»: узагальнення теоретичних принципів класицистичної літератури. Малерб як поет-класицист. Поетика французької класицистичної трагедії. Творчість П'єра Корнеля /«Сід», «Горації»/, його драматургічні принципи. Драматургічна спадщина Жана Расіна. Естетичні погляди Расіна. Його трагедії «Андромаха», «Федра», їх проблематика і поетика.

Самостійна робота. Структура та тематика трактату Н.Буало «Мистецтво поетичне». – 1 год.

Семінарське заняття № 1. Трагікомедія П.Корнеля «Сід». – 2 год.

Жан Батіст Поклен де Мольєр, його естетичні погляди. Комедії Мольєра «Тартюф», «Дон Жуан», «Міщанин-шляхтич». Байкарська творчість Жана Лафонтена та філософська естетика Ф.Ларошфуко. Преціозна література.

Самостійна робота. Тематика байок Ж.де Лафонтена. – 1 год.

Самостійна робота. Розвиток філософської та художньої прози у французькому класицизмі. – 1 год.

Тема 3. Література Німеччини та Англії XVII ст. Загальна характеристика світової літератури доби Просвітництва.

Творчість Мартіна Опіца та поети його школи /Пауль Флемінг, Андреас Гріфіус, Фрідріх Логау/. Антивоєнна тема і роман Г.Я.Х. Грімелсгаузена «Зімплій Зімпліссімум».

Самостійна робота. Розвиток драматургії в німецькій літературі XVII ст. – 1 год.

Англійська буржуазна революція і творчість Джона Мільтона. Публіцистика Мільтона. Його поеми «Втрачений рай», «Повернутий рай», драма «Самсон-борець».

Самостійна робота. Поезія та публіцистика Дж.Мільтона. – 1 год.

Вплив просвітницьких ідей на суспільне й культурне життя країн Західної Європи: тенденції, національна специфіка, основні напрямки Просвітництва.

Самостійна робота. Особливості сентименталізму в національних літературах Західної Європи. – 1 год.

Тема 4. Англійське Просвітництво.

«Робінзон Крузо» Данієля Дефо як пам'ятка раннього англійського Просвітництва.

Самостійна робота. Романістика Д.Дефо. – 1 год.

Доба зрілого Просвітництва в англійській літературі: Джонатан Свіфт – яскравий сатирик англійського Просвітництва. Романістика Самюеля Річардсона і Тобайаса Смоллетта. Доба пізнього Просвітництва в англійській літературі: Генрі Філдінг – теоретик і практик англійського Просвітництва.

Самостійна робота. Проблематика романів С.Річардсона, Т.Смоллетта. – 1 год.

Семінарське заняття № 2. Особливості соціальної сатири і фантастики у романі Джонатана Свіфта «Мандри Галлівера». – 2 год.

«Сентиментальна подорож» Лоренса Стерна. Творчість Олівера Голдсмита. Англійська драматургія XVIII ст. Річард Брінслі Шерідан – видатний англійський просвітник-комедіограф /«Школа лихослів'я»/. Роберт Бернс – великий національний поет Шотландії /кантата «Веселі жебраки», «Джон Ячмінне Зерно», «Брюс-шотландцям» та ін./.

Самостійна робота. Олівер Голдсміт як поет, драматург та романіст. – 2 год.

Самостійна робота. Тематика поезії Р.Бернса. – 1 год.

Тема 5. Література Просвітництва у Франції та Німеччині.

Формування просвітницького руху в Франції XVIII ст. /загальна характеристика/. Творчість Лесажа. «Персидські листи» Монтеск'є. Психологічний роман Антуана-Франсуа Прево «Історія кавалера де Гріє та Манон Леско».

Література середини XVIII ст. – розквіт французького Просвітництва. Літературно-філософська практика Вольтера. «Дівчина з Орлеану» Вольтера – зразок іроїкомічної теми у французькій літературі.

Новаторство Дідро в галузі романного жанру /«Черниця»/. Критичний аналіз суспільного буття – концептуальна основа роману-діалогу «Небіж Рамо».

Жан Жак Руссо – представник радикального крила французького Просвітництва. Руссоїстська концепція «природної людини». П'єр-Огюстен Бомарше та його комедії «Севільський цирульник» й «Одруження Фігаро».

Загальна характеристика суспільно-культурних обставин життя Німеччини XVIII ст. Національне німецьке підґрунтя формування руху «Буря і натиск».

Самостійна робота. Німецька філософія XVIII ст. /Кант, Фіхте, Гегель/ і становлення просвітницької літературно-критичної діяльності Готгольда Ефраїма Лессінга. – 1 год.

Драматургія Г.Е.Лессінга як поступальний рух у розвитку німецької просвітницької літератури: традиції і новаторство, національна специфіка /«Емілія Галотті», «Мінна фон Барнхелм», «Сара Сампсон», «Натан Мудрий»/.

Німецька література періоду «Бурі й натиску» /70-80-ті роки XVIII ст./. «Штурмерський» період творчості Йоганна Вольфганга фон Гете. Лірика Гете. Драма Гете «Гец фон Берліхінген». Багатогранність творчості «німецького генія»: роман «Страждання молодого Вертера», балади.

Ідейно-сміслові багатство, своєрідність жанру та композиційна побудова трагедії Й.В. фон Гете «Фауст». Тема кохання і пошуків сенсу буття у творі, концепція особистості. Фауст як «вічний» образ світової літератури і культури. Гете в оцінці Івана Франка.

Семінарське заняття № 3. Проблематика і художні особливості драми Й.В. фон Гете «Фауст». – 2 год.

Вплив просвітницьких ідей на творчість Й.К.Ф.Шіллера. Типи конфліктів у шіллерівських драмах «Розбійники», «Підступність і кохання», «Дон Карлос». «Штурмерська» лірика Фрідріха Шіллера. Шіллерівська поема «Пісня про дзвона». Принципи зображення характерів, особливості поетики у драмах Ф.Шіллера другого періоду творчості /«Вільгельм Телль»/.

Самостійна робота. Художньо-естетична програма «ваймарського класицизму». Творча дружба Й.В. фон Гете і Й.К.Ф. фон Шіллера. Баладна творчість Ф.Шіллера. Праці Ф.Шіллера з естетики. – 1 год.

Модуль 2. Література XIX століття.

Тема 6. Романтизм: естетика, етапи розвитку. Романтизм у літературі Німеччини.

Література 1789-1794р.р. та публіцистика кінця XVIII ст. Їх вплив на літературу країн Європи. Основні закономірності виникнення і розвитку романтизму (к. XVIII ст. - 30 р. XIX ст.). Проблема творчого методу романтизму. Ознаки естетики романтизму в національних літературах Європи (проблема народності, проблема активного позитивного героя, проблема національної своєрідності романтизму в різних країнах Європи).

Специфіка розвитку німецького романтизму. Енські романтики. Гельдерлін «Гіперіон». Гайдельберзький гурток німецьких романтиків. Брати Грімм. Естетика, лірика і проза А. фон Шаміссо. Еволюція світогляду та творчого методу Е.Т.А. Гофмана.

Самостійна робота. Напрями та специфіка діяльності енських та гайдельберзьких романтиків. – 1 год.

Розвиток літератури 30-х-40-х рр. XIX ст. в Німеччині (Г.Бюхнер, «Молода Німеччина», Г.Гервек, Г.Веєрт та ін.). Г.Гайне: життя і творчість.

Самостійна робота. Поезія і драма 30-х – 40-х рр. в німецькій літературі. – 1 год.

Тема 7. Романтизм у англійській та американській літературі.

Специфіка розвитку англійського романтизму. Літературні течії. Національні традиції. Поезія В.Блейка. Утворення та діяльність “Озерної школи”. Формування і розвиток світогляду Дж.Н.Г.Байрона. (Періодизація творчості. Цикл “східних” поем. “Паломництво Чайлд-Гаролда”. “Дон Жуан”.) Своєрідність естетики та поезії П.Б.Шеллі. (“Звільнений Прометей”, “Ченчі”). Поезія Дж.Кітса. В.Скотт – засновник жанру англійського історичного романтичного роману.

Семінарське заняття № 4. Ліро-епічна романтична поема Дж.Н.Г.Байрона «Паломництво Чайлд-Гаролда». – 2 год.

Самостійна робота. Поезія поетів-лейкістів. – 1 год.

Специфіка романтизму в США. Своєрідність романтичного методу В.Ірвінга. Дж.Ф.Купер – творець американського соціального роману. Цикл романів про Шкіряну Панчоку. Своєрідність творчого методу Е.А.По – новеліста. Поезія Г.В.Лонгфелло. Романтичний бунт проти американської дійсності в творах Н.Готорна та Г.Мелвілла. Аболіціоністська література 50-х-60-х рр. Творчість Г.Бічер-Стоу. Основні теми та поетичні форми збірки “Листя трави” В.Вітмена.

Самостійна робота. Пенталогія про Шкіряну Панчоку Дж.Ф.Купера: композиція, проблематика, оповідач і система образів. – 1 год.

Самостійна робота. Складність художнього простору роману «Мобі Дік, або Білий Кит» Г.Мелвілла. – 1 год.

Тема 8. Французькі романтики.

Джерела французького романтизму. Школа Ф.Р.де Шатобріана та Ж.Неккер де Сталь. Романтизм у роки Реставрації (А.де Ламартін, А.де Віньї). Специфіка жанрів французького романтизму (А.де Мюссе, А.Дюма). Особливості поезії П.Ж. Беранже. Творчість В.М.Гюго – визначне явище французької літератури. Романтичні погляди Жорж Санд.

Самостійна робота. Система жанрів французького романтизму. – 1 год.

Самостійна робота. Особливості романтизму в Польщі та Данії. – 2 год.

Тема 9. Зародження та розвиток реалізму у Франції.

Літературний рух у Франції 30-х-40-х рр. та 50-х-70-х рр. XIX ст. Фредерік Стендаль: життя і творчість. Особливості творчого методу О. де Бальзака. Новелістика П.Меріме. Література Франції між 1848 та 1871 рр. Поети-парнасці. “Квіти зла” Ш.Бодлера. Творчість Г.Флобера в контексті його часу.

Семінарське заняття № 5. Роман Г.Флобера «Мадам Боварі» як роман про «втрачені ілюзії». – 2 год.

Самостійна робота. Естетичні та філософські погляди Фредеріка Стендаля. – 1 год.

Самостійна робота. Композиція «Людської комедії» О. де Бальзака. – 1 год.

Самостійна робота. Ознайомлення з поезією поетів гуртка «Парнас». – 2 год.

Самостійна робота. Особливості літературного процесу Угорщини. – 1 год.

Тема 10. Англійський реалізм.

Літературне життя Англії 30-х-40-х рр. XIX ст. Творчість Ч.Дікінза – визначне явище англійського реалізму XIX ст. Характер реалізму в творах В.М.Текері та Ш.Бронті.

Самостійна робота. Поезія А.Свінберна, А.Теннісона, Р.Бравнінга. – 1 год.

Семінарське заняття № 8. Роман Ч.Дікінза «Домбі і син». – 2 год.

Самостійна робота. Знайомство з творчістю сестер Бронті. – 1 год.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
<u>Модуль 1. Література XVII-XVIII століття.</u>												
Тема 1. Вступ. Класицизм та бароко як провідні напрямки літератури XVII століття.	4	2	-	-	-	2	4,5	0,5	-	-	-	4
Тема 2. Класицизм як художній метод французької літератури XVII ст.	7	2	2	-	-	3	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 3. Література Німеччини та Англії XVII ст. Загальна характеристика світової літератури доби Просвітництва.	5	2	-	-	-	3	7	1	-	-	-	6
Тема 4. Англійське Просвітництво.	9	2	2	-	-	5	6	1	-	-	-	5
Тема 5. Література Просвітництва у Франції та Німеччині.	6	2	2	-	-	2	7	1	-	-	-	6
Модульна контрольна робота												
Разом за змістовим модулем 1.	31	10	6	-	-	15	30	4	-	-	-	26
<u>Змістовий модуль 2. Література XIX століття.</u>												
Тема 6. Романтизм: естетика, етапи розвитку. Романтизм у літературі Німеччини.	4	2	-	-	-	2	4,5	0,5	-	-	-	4
Тема 7. Романтизм у англійській та американській літературі.	7	2	2	-	-	3	6	1	-	-	-	5
Тема 8. Французькі романтики.	5	2	-	-	-	3	7	1	-	-	-	6
Тема 9. Зародження та розвиток реалізму у Франції.	9	2	2	-	-	5	6	1	-	-	-	5

Тема 10. Англійський реалізм.	4	2	-	-	-	2	6,5	0,5	-	-	-	6
Модульна контрольна робота												
Разом за змістовим модулем 2	29	10	4	-	-	15	30	4	-	-	-	26
Усього годин	60	20	10	-	-	30	60	8	-	-	-	52

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Трагікомедія П.Корнеля «Сід».	2
2.	Особливості соціальної сатири і фантастики у романі Джонатана Свіфта «Мандри Галлівера».	2
3.	Проблематика і художні особливості драми Й.В. фон Гете «Фауст».	2
4.	Ліро-епічна романтична поема Дж.Н.Г.Байрона «Паломництво Чайлд-Гаролда».	2
5.	Роман Г.Флобера «Мадам Боварі» як роман про «втрачені ілюзії».	2
	Разом	10

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Барокова література Італії, Німеччини, Англії.	2	4
2	Структура та тематика трактату Н.Буало «Мистецтво поетичне».	1	2
3	Тематика байок Ж.де Лафонтена.	1	2
4	Розвиток філософської та художньої прози у французькому класицизмі.	1	1
5	Розвиток драматургії в німецькій літературі XVII ст.	1	2
6	Поезія та публіцистика Дж.Мільтона.	1	2
7	Особливості сентименталізму в національних літературах Західної Європи.	1	2
8	Романістика Д.Дефо.	1	2
9	Проблематика романів С.Річардсона, Т.Смоллетта.	1	1
10	Олівер Голдсміт як поет, драматург та романіст.	2	1
11	Тематика поезії Р.Бернса.	1	1
12	Німецька філософія XVIII ст. /Кант, Фіхте, Гегель/ і становлення просвітницької літературно-критичної діяльності Готгольда Ефраїма Лессінга.	1	3
13	Художньо-естетична програма «ваймарського класицизму». Творча дружба Й.В. фон Гете і Й.К.Ф. фон	1	3

	Шіллера. Баладна творчість Ф.Шіллера. Праці Ф.Шіллера з естетики.		
14	Напрями та специфіка діяльності єнських та гайдельберзьких романтиків.	1	2
15	Поезія і драма 30-х – 40-х рр. в німецькій літературі.	1	2
16	Поезія поетів-лейкістів.	1	1
17	Пенталогія про Шкіряну Панчоку Дж.Ф.Купера: композиція, проблематика, оповідач і система образів.	1	2
18	Складність художнього простору роману «Мобі Дік, або Білий Кит» Г.Мелвілла.	1	2
19	Система жанрів французького романтизму.	1	3
20	Особливості романтизму в Польщі та Данії.	2	2
21	Естетичні та філософські погляди Фредеріка Стендаля.	1	2
22	Композиція «Людської комедії» О. де Бальзака.	1	1
23	Ознайомлення з поезією поетів гуртка «Парнас».	2	1
24	Особливості літературного процесу Угорщини.	1	1
25	Поезія А.Свінберна, А.Теннісона, Р.Бравнінга.	1	3
26	Знайомство з творчістю сестер Бронті.	1	3
	Разом	30	52

6.5. Індивідуальні завдання

Теми рефератів

1. Характеристика історико-літературного процесу XVII ст.
2. Філософські основи барокко.
3. XVII ст. – «золотий вік» іспанської літератури.
4. Художні особливості змалювання героїв у п'єсі П.Кальдерона «Життя – це сон».
5. Проблематика творів П.Корнеля.
6. Мольєр як реформатор французької комедії.
7. Витоки творчості Мольєра.
8. Ставлення Мольєра до героїв «Міщанина-шляхтича».
9. Трактатування античного міфу у творах Ж.Расіна «Андромаха» і «Федра».
10. Англійська поезія XVII століття.
11. Особливості поем Мільтона «Втрачений рай» і «Повернений рай».
12. Система образів «Андромахи» Ж.Расіна.
13. Іспанська барокова лірика XVII століття.
14. Італійська барокова лірика XVII століття.
15. Різновиди європейського барокко.
16. Своєрідність зображення характерів у повісті Вольтера «Кандід».
17. Своєрідність побудови сюжету повісті Вольтера «Кандід».
18. Зміст назви «Простодушний» Вольтера. Особливості зображення героїв твору.
19. Художні особливості та проблеми твору Д.Дідро «Черниця».
20. «Нова Елоїза» Руссо – сентиментальний роман, тема твору.
21. Концепція людини, тема праці в романі Д.Дефо «Робінзон Крузо».
22. Теорія «природної людини» та її розкриття художніми засобами в романі Ж.Ж.Руссо «Нова Елоїза».

23. Характеристика країн, що відвідав Галлівер (за романом Дж.Свіфта «Мандри Галлівера»).
24. Значення образу Галлівера в романі Дж.Свіфта «Мандри Галлівера».
25. Характеристика літературного періоду «Бурі і натиску».
26. Реалістичні принципи мистецтва Г.Е.Лессінга в драмі «Емілія Галотті».
27. Естетичні погляди Руссо, філософське сприйняття світу.
28. Трагедія зображення любові (за драмою Ф.Шіллера «Підступність і кохання»).
29. Трагедія зображення любові (за драмою Ф.Шіллера «Розбійники»).
30. Трагічні долі Маргарити та Фауста.
31. Роль диявола у трагедії Й.В.Гете «Фауст».
32. Пейзажна лірика Роберта Бернза.
33. Тематична різноманітність поезій Р.Бернза.
34. Історична основа балади «Рукавичка» Ф.Шіллера.
35. Своєрідність творчого методу К.Гоцці. Казка-ф'яба «Любов до трьох апельсинів».
36. Жанр байки в літературному процесі XVII століття.
37. Відображення конфлікту між розумом і почуттям у трагедіях Расіна.
38. Жанр літературної балади у творчості Р.Бернза.
39. Сутність двох філософських систем – «вольтеріанство» та «руссоїзм».
40. Діяльність Гельдерліна та його роман «Гіперіон».
41. Фольклористика братів Грімм.
42. Творчість А.фон Шаміссо.
43. Особливості літературного процесу Великобританії на зламі XVIII-XIX ст.
44. Творчість В.Блейка.
45. Поезія «Озерної школи» поетів (В.Вордзворт, С.Т.Колрідж, Р.Сауті).
46. Філософська лірика П.Б.Шеллі.
47. «Грецька» лірика Дж.Кітса.
48. Специфіка жанрів французького романтизму.
49. Поезія П.Ж.Беранже.
50. Драматургія В.М.Гюго. Участь В.М.Гюго в реформі французької поезії.
51. Еволюція естетичних поглядів Жорж Санд.
52. Специфіка романтизму у США.
53. Цикл романів Дж.Ф.Купера про Шкіряну Панчоу.
54. Новелістика Е.А.По.
55. «Мобі Дік» Г.Мелвілла як роман доби зрілого романтизму.
56. Передумови виникнення реалізму в європейській літературі XIX ст.
57. Розвиток літератури 30-х - 40-х рр. XIX ст. в Німеччині.
58. Діяльність «Молодої Німеччини».
59. Специфіка ранньої та пізньої лірики Г.Гайне. («Книга пісень» та «Сучасні поезії»).
60. Англійська поезія 50-х - 70-х рр. XIX ст. (Браунінг, Свінберн, Теннісон).
61. Англійський роман 40-х рр. XIX ст. (В.М.Теккері, Ш.Бронті, Е.Бронті, Ч.Дікінз).
62. Літературний рух у Франції 30-х - 40-х рр. XIX ст. Фредерік Стендаль («Ваніна Ваніні», «Червоне і чорне»).
63. Структура «Людської комедії» О.де Бальзака. Місце романів «Гобсек», «Батько Горіо», «Ежені Гранде» в структурі циклу.
64. Поети-парнасці.
65. Творчість Ш.Бодлера.
66. Творчість Г.Бічер-Стоу.
67. Основні мотиви збірки В.Вітмена «Листя трави».

Теми робіт-презентацій

1. Жіночі образи трагікомедії П. Корнеля «Сід».
2. Античні традиції в трагедії Ж. Расіна «Андромаха».
3. Образна система трагікомедії П. Корнеля «Сід».
4. «Добро» та «зло» в характері Дон Жуана (за однойменною комедією Мольєра).

5. Етапи становлення Робінзона Крузо (за романом Д.Дефо).
6. Сатира в романі Дж. Свіфта «Мандри Галлівера».
7. Фауст та Гретхен у трагедії Й.Гете «Фауст».
8. Фауст та Мефістофель у трагедії Й.Гете «Фауст».
9. Е.Т.А.Гофман як художник та музикант.
10. Талановиті особистості роману Е.Т.А.Гофмана «Життєві погляди кота Мурра».
11. Природа країн, які відвідав Чайлд-Гаролд (за поемою Дж.Н.Г.Байрона «Паломництво Чайлд-Гаролда»).
12. Образи історичних діячів у романі В.Скотта «Айвенго».
13. Зображення народних мас у романі В.Скотта «Айвенго».
14. Образ Жана Вальжана. Міріель та Жавер як герої-антагоністи (за романом В.М.Гюго «Знедолені»).
15. Етапи творчого шляху Е.А.По.
16. Типи новел у творчості Е.А.По.
17. Особливості лірики Е.А.По.
18. «Німеччина. Зимова казка» – вершина політичної лірики Г.Гайне.
19. Жанрові особливості і композиція поеми Г.Гайне «Німеччина. Зимова казка».
20. Порівняльна характеристика Фанні Мальво та Анастасі де Ресто в повісті О.де Бальзака «Гобсек».
21. Місце роману «Мадам Боварі» у творчому доробку Г.Флобера.
22. Тема «втрати ілюзій» та образ Емми Боварі (за романом Г.Флобера «Мадам Боварі»).
23. Історія аптекаря Оме (за романом Г.Флобера «Мадам Боварі»).
24. Образи лихваря Лере та священника Бурнізьєна як типових представників французького суспільства (за романом Г.Флобера «Мадам Боварі»).

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: інтерактивна дошка, комп'ютер, проектор, інтернет під'єднання, відеозаписи до тем.

Програмне забезпечення: Google Meet

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бендзар Богдан, Бобинець Степан. Методика викладання зарубіжної літератури в загальноосвітній школі з українською мовою навчання. Ужгород: Вид-во Ужгородського національного університету, 2001. 94 с.
2. Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: Навчальний посібник з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Середня освіта. Мова і література (англійська/німецька/французька)» та «Філологія. Англійська/німецька/французька мова і література. Переклад». Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с.
3. Навчально-методичний комплекс з історії зарубіжної літератури (література XIX) для студентів факультету іноземної філології денної та заочної форми навчання / Укладач Славич Т.Я. Ужгород, 2012. 51 с.
4. Безруков А. В. Історія зарубіжної літератури: від античності до початку XIX ст. : навч. посіб. для студентів філол. спец. ЗВО. Дніпро : ФОП Касян-Шаїнський, 2021. 165 с.
5. Білик Н.Д. Англійська література 18 ст. Становлення і розвиток роману. Харків, 2016.
6. Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с.
7. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. К.: Либідь, 2005. 460 с.
8. Давиденко Г.Й., Величко М.О. Історія зарубіжної літератури XVII - XVIII століття. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 292 с.

9. Давиденко Г.Й., Чайка О.М., Гричаник Н.І., Кушнерьова М.О. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII ст.: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 274 с.
10. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 400 с.
11. Дудченко, М. М. Література Великобританії і США. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рец.: Ю. А. Зацний, С. О. Швачко. Суми : Університетська книга, 2006. 445 с.
12. Єрошкіна О.О. Епоха класицизму. Навчальний посібник. Харків : ХНАМГ, 2011. 187 с.
13. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / [рец.: Чирков О. С., Охріменко О. П. ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.».]. Київ : ВД «Києво-Могилян. акад.», 2013. 366 с.
14. Ковбасенко Ю. І. Зарубіжна література епохи Просвітництва : навчальний посібник. Київ: РВВ УАВЗЛ, 2016. 160 с.
15. Мегела І. П. Література європейського просвітництва. К., 2012.
16. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко і з практичною частиною) : [посібник] / К.І. Мізін. Вінниця: Нова книга, 2006. 316 с.
17. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. 415 с.
18. Ніколенко О. М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII–XVIII ст.: посіб. для вчителя. Х.: Ранок, 2003. 224 с.
19. Ніколенко О.М. Зарубіжна література XIX століття: підручник для студентів закладів вищої освіти. К.: Грамота, 2018. 226 с.
20. Салтанова І.М. Матеріали лекцій з курсу «Історія зарубіжної літератури XVII століття». Кам'янець-Подільський : КПДУ, 2006. 90 с.
21. Ференц Н.С. Основи літературознавства: Підручник. К.: Знання, 2011. 431 с.
22. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К.: Вид дім «КМ Академія», 2013. 368 с.

Допоміжна література

1. Багацька О.В., Дука М.В. Література Англії: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (англійською мовою). Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 443 с.
2. Бендзар Богдан, Бобинець Степан. Українська фонографічна передача антропонімів античної, англо- німецько-і франкомовної літератур. Ужгород: Закарпаття, 2000. 176 с.
3. Бобир О. В., Михед Т. В. Студії з історії англійської дитячої літератури. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 264 с.
4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Галича О. – К.: Либідь, 2006.
5. Зарва В. Просвітництво: тлумачення, витоки, сутність. Слово і Час. 2009. № 4. С. 42-52.
6. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / [рец.: Чирков О. С., Охріменко О. П. ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.».]. Київ : ВД «Києво-Могилян. акад.», 2013. 366 с.
7. Зарубіжна література для дітей: підручник / Т. Б. Качак, Л. М. Круль. К. : Академвидав, 2014. 416 с. – (Серія «Альма-матер»).
8. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005-2006. 824 с. / 864 с.
9. Література. Теорія. Методологія / Пер.з польської С.Яковенк; упорядкування і наук.ред.Д.Уліцької. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 543 с.
10. Літературознавчий словник-довідник / За ред.Р.Т.Гром'яка, І.Ю.Коваліва, В.І.Теремка. К.: ВЦ «Академія» 2007. 752 с.
11. Наливайко Д. Бароко і драма Кальдерона “Життя – це сон”. *Тема: Із літератури бароко.* Кальдерон. “Життя – це сон”. 2000. № 1.
12. Павличко С.Д. Зарубіжна література: Дослідження та критичні статті. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. 559 с.

13. Петрушенко В.Л. Філософія. Львів: Новий світ - 2000, 2012. 647 с.
14. Петрушенко О. Естетика бароко у європейському культурному контексті. *Проблеми гуманітарних наук. Філософія*. 2015. С.52-59.
15. Сафарян С.І. Літературні генії німецького Просвітництва. *Іноземні мови в школах України*. 2016. № 5. С. 37–42.
16. Сверстюк Є. Адельберт Шаміссо: Казка про трагедію втрати // На святі надій: Вибране. К.: Наша віра, 1999. С. 663-674.
17. Сверстюк Є. Стендаль: Наполеонівський вершник з пером // На святі надій: Вибране. К.: Наша віра, 1999. С. 674-678.
18. Словник художніх засобів і тропів / автор-укладач В. Ф. Святовець. К.: ВЦ «Академія», (Серія «Nota bene») 2011. 176 с.
19. Сегеда Д.А. Передумови виникнення Просвітництва у Франції. *Дебют: Збірник тез доповідей студентів історичного факультету МДУ*. Маріуполь, 2017. С. 14–16.
20. Сніжко А. Батько робінзонади. *Зарубіжна література*. 2003. № 1. С. 12–16.
21. Стрілецький О. «Жадання бачити чужі країни»: Творчість Дж.Свіфта. *Всесвітня література та культура*. 2004. № 1. С. 23–26.
22. Таранік-Ткачук К. В. Стилiстичний аналіз художнього твору на уроках зарубіжної літератури. К.: Грамота, 2008. 128 с.
23. Усі зарубіжні письменники / Упор. О.Д.Міхільов та ін. Донецьк: СПД ФО Сердюк В.І., 2005. 384 с.
24. Франко І.Я. Статті про Дж. Байрона, В. Гюго, Г. фон Клейста, Г. Гейне та інших європейських романтиків // Зібрання творів: У 50 т. К., 1976 — 1986.
25. Шалагінов Б.Б. «Ваймарська класика» та Й.В.Гете. *Всесвітня література та культура*. 2004. № 7. С. 24–39.
26. Шалагінов Б.Б. Класицизм у французькій літературі *Всесвітня література та культура*. 2004. № 2. С. 23–27.
27. Шалагінов Б.Б. Література «просвітницького раціоналізму» у Франції *Всесвітня література та культура*. 2004. № 2. С. 40–46.
28. Шалагінов Б.Б. Сентименталізм у Франції. Руссо *Всесвітня література та культура*. 2004. № 6. С. 4–7.
29. Шалагінов Б. Шлях Гете: Життя. Філософія. Творчість. Харків: Ранок, 2003.
30. Шалагінов Б. Б. Класики і романтики: штудії з історії німецької літератури XVIII-XIX століть. К., 2013.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://chtyvo.org.ua> – Бібліотека зарубіжної літератури українською мовою
1. <https://www.ukrlib.com.ua> – Бібліотека зарубіжної літератури українською мовою
1. <http://www.online-literature.com/defoe/english-tradesman/3/>

Художня література до курсу (обов'язкова до опрацювання):

XVII століття

1. Дж.Мілтон.	Втрачений рай./ Повернений рай.	Самсон-борець. (1 бал)
2. П.Кальдерон.	Життя – це сон. Саламійський алькальд.	(1 бал)
3. Н.Буало.	Мистецтво поетичне.	(2 бали)
4. П.Корнель.	Сід. Горацій.	(1 бал)
5. Ж.Расін.	Андромаха. Федра.	(1 бал)
6. Ж.Б.Мольєр.	Тартюф. Дон Жуан. Міщанин-шляхтич.	(1 бал)
7. Ж. де Лафонтен.	Байки (2-3 на вибір студента).	(1 бал)

XVIII століття

1. Д.Дефо.	Робінзон Крузо.	(2 бали)
2. Дж.Свіфт.	Мандри Галлівера.	(2 бали)
3. Л.Стерн.	Трістрам Шенді./ Сентиментальна подорож.	Або

О.Голдсміт.	Векфільдський священник. (один із трьох творів на вибір)	(2 бали)
4. Р.Бернз.	Дерево свободи. Веселі жебраки. Джон Ячмінне Зернятко.	(1 бал)
5. Р.Б.Шерідан.	Школа лихослів'я.	(1 бал)
6. Вольтер.	Орлеанська Діва. Філософські повісті (2-3 на вибір).	(1 бал)
7. Д.Дідро.	Монахія./ Небіж Рамо.	(2 бали)
8. П.О.К. де Бомарше.	Севільський цирульник./ Одруження Фігаро.	(1 бал)
9. Г.Е.Лессінг.	Лаокоон. Емілія Галотті / Мінна фон Барнгельм.	(1 бал)
10. Й. Гете	Фауст. Страждання молодого Вертера. Гец фон Берлігінген. (2/2/1 бал)	
	Лірика.	
11. Ф.К.Шіллер.	Вільгельм Телль. Підступність і кохання. Розбійники. (одна із драм на вибір)	(1 бал)

XIX століття

1. Гофман Е.Т.А.	Крихітка Цахес. (або: Золотий горнець). Життєві погляди kota Мурра.	(2 бали)
2. Брати Грімм.	Казки.	(1 бал)
3. Гайне Г.	Книга пісень (4 поезії). Німеччина.Зимова казка.	(1 бал)
4. Байрон Дж.Н.Г.	Лірика. Паломництво Чайлд-Гаролда. Дон Жуан.	(2 бали)
6. Скотт В.	Роб Рой./ Айвенго.	(2 бали)
7. Дікінз Ч.	Пригоди Олівера Твіста. Різдвяна пісня в прозі. Домбі і син. (3 б.)	
8. Текері В.М.	Ярмарок марнослава.	(3 бали)
9. Бронті Ш.	Джейн Ейр.	(2 бали)
10.Гюго В.М.	Собор Паризької Богоматері. Знедолені.	(3/23б.)
	Ернані. Рюї Блаз. Кромвель (одна із драм на вибір студента) (1 б.)	
11.Жорж Санд.	Індіана./ Орас.	(2 бали)
12.Беранже П.Ж.	Король Івето. Маркіз де Караба. Старий фрак. Новий фрак. Супліка породистих собак.	(1 бал)
13.Фредерік Стендаль.	Ваніна Ваніні. Червоне і чорне.	(2 бали)
14.Бальзак О.	Гобсек. Ежені Гранде. Батько Горіо. (два твори на вибір)(2 бали)	
15.Меріме П.	Партія в трік-трак. Таманго. Арсена Гійо. Маттео Фальконе.	(1 бал)
16.Флобер Г.	Мадам Боварі.	(2 бали)
17.Бодлер Ш.	Квіти зла.	(1 бал)
18.Купер Дж.Ф.	Останній з могікан.	(2 бали)
19.По Е.А.	Вбивство на вулиці Морг. Падіння дому Ашерів. Маска Червоної Смерті. Поезія.	(1 бал)
20.Лонгфелло Г.В.	Пісня про Гайявату.	(1 бал)
21.Бічер-Стов Г.	Хатина дядька Тома.	(2 бали)
22.Вітмен В.	Листя трави.	(1 бал)
23.Міцкевич А.	Лірика.	(1 бал)
24.Петефі Ш.	Лірика.	(1 бал)
25.Андерсен Г.К.	Казки.	(1 бал)
26.Мелвілл Г.	Мобі Дік, або Білий Кит.	(3 бали)